

Vittsjö vattentäkt, Hässleholm kommun

Samråd enligt 6 kap miljöbalken med anledning av tillståndsansökan för vattenverksamhet

Sökanden

Hässleholm Miljö AB

*Postadress:*Hässleholm Miljö AB
281 80 Hässleholm*Besöksadress:*Industrivägen 12
281 43 Hässleholm**Kontaktperson**Liselotte Stålhandske, Hässleholm Miljö AB
0451-26 83 16

Liselotte.stalhandske@hasselholm.se

Kontakt kan också tas med undertecknad Andreas Sjöberg som i ärendet biträder sökande. Tel. 010-722 63 09.

Saken

Ansökan om tillstånd för uttag av grundvatten i Vittsjö

Berörda kommuner

Hässleholm kommun

Fastigheter

Befintliga och planerade brunnsanläggningar (totalt 6) är belägna på fastigheterna Vittsjö 108:1 och Ubbalt 1:30.

Bakgrund

Vattentäkten Vittsjö har varit i drift sedan första halvan av 1900-talet och förser Vittsjö tätort med vatten. Två av uttagsbrunnarna (P1 och P2) installerades 1967. Därefter installerades P4 och P5 under år 1998 respektive 2000. Samtliga brunnar är installerade i grusiga jordlager (isålv sediment). P6 och P7 är inte installerade än men kommer att installeras i samma område och formation som de befintliga.

Vattenuttaget för täkten var som störst under 1980-talet då det uppmättes till ca 165 000 m³/år. Efter 1990 har vattenbehovet varit stadigt med en lätt sjunkande trend efter att bland annat mindre industrier i området har avvecklats successivt och hushållens vattenbehov har minskat. Vattentillgången vid Vittsjö vattentäkt har alltid va-

rit god, även under torra somrar. I dagsläget ligger levererad vattenmängd från vattenverket på cirka 135 000 m³/år. År 2002 framtogs ett vattenskyddsområde för att skydda täkten.

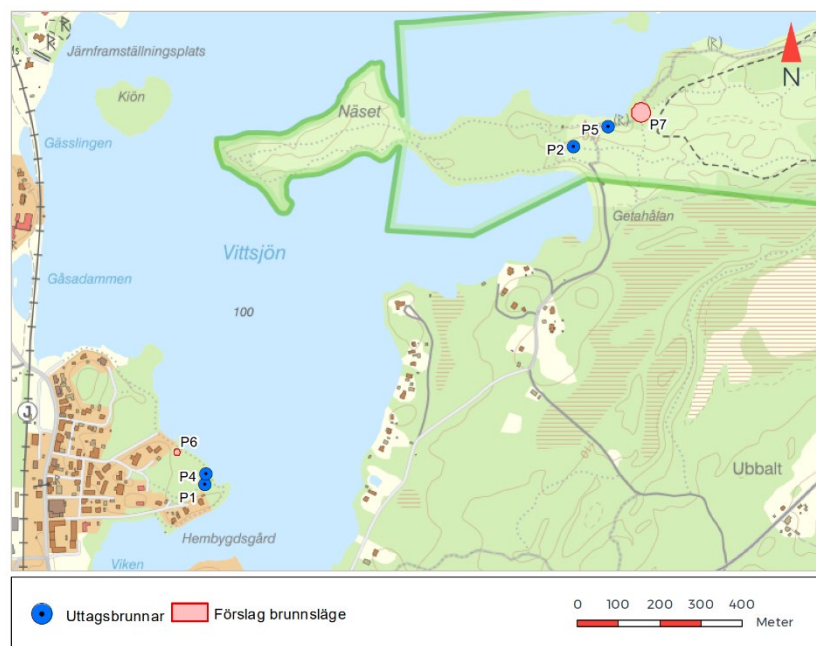
Hässleholm Miljö AB (HMAB) avser att koppla in Emmaljunga till Vittsjö vattentäkt. Emmaljunga är en mindre tätort beläget cirka 6 km nordväst om Vittsjö där vattenbehovet för perioden 2014–2021 ligger på ca 17 000 m³/år och bedöms inte förändras i framtiden.

Totala befolkningsmängden för både Vittsjö och Emmaljunga tillsammans uppgår till 2 109 personer år 2020 där 2 081 personer är anslutna till vattenverket.

Framtida vattenbehovet för Vittsjö vattentäkt är prognosticerad att uppgå till ett maximalt uttag på medelflödet på 155 000 m³/år, dvs. 425 m³/dygn med maxflöde 630 m³/dygn. Föreslagen vattendom är mindre än historiska uttag men bedöms vara tillräcklig i avseende på orternas framtida vattenbehov.

Lokalisering

Två brunnar är belägna på Näset inom Ubbalt naturreservat (P2 och P5), där även en ny brunnplacering är föreslagen öster om P5. Reserverade två befintliga brunnar finns i sydväst på andra sidan Vittsjön vid vattenverket (P1 och P4), se figur 1. Ett förslag om ett nytt brunnsläge finns nordväst om P4 inom samma fastighet.

Figur 1 - Översiktsskarta över Vittsjö och de fyra befintliga samt två nya brunnarna som ansökan avser.

Omfattning

Uttaget vatten kommer att distribueras genom Hässleholm Miljö AB till kommunens vattenledningsnät.

Hässleholm Miljö AB söker tillstånd för grundvattenuttag ur sex brunnar. De sökta uttagens storlek uppgår till 155 000 m³/år med maxflöde på 630 m³/dygn.

Områdes- beskrivning

Geologi

Jordarterna kring Vittsjö domineras av isälvssediment som överlagras av kärrtorv i topografiska lågpunkter. Flera rullstensåsar återfinns i området med sträckningen NO-SV. Vid brunnsområdena bedöms jorddjupet, enligt SGU:s jordart- och jorddjupsobservationer, ligga mellan 10 – 20 meter. Berggrunden består i området av magmatisk gnejs. I området mellan brunnslägena återfinns även diabasgångar med sträckningen NV-SO, enligt SGU:s berggrundskarta.

I direkt anslutning till Vittsjö tätort finner man Vittsjön, naturlig ytvattenförekomst.

Grundvatten

Uttagsmöjligheterna i jordlagren bedöms vara goda, i storleksordningen 5–25 l/s, enligt grundvattenförekomstkartan över Hässleholms kommun, från SGU serie An 2.

Påverkansområde

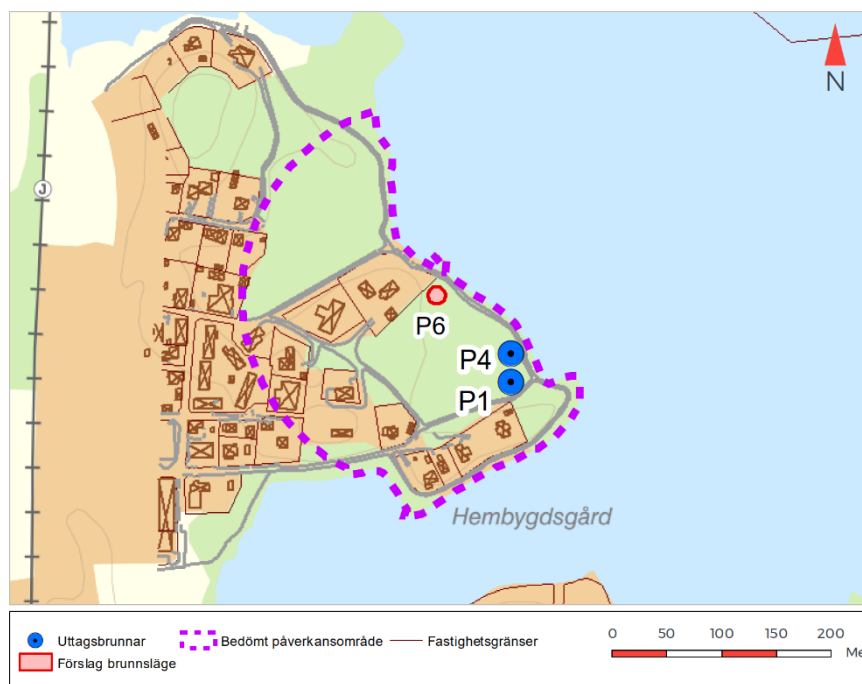
Då uttagen vid vattentäkten pågått under många år och historiskt med större uttag än vad som den kommande tillståndsansökan avser, så har påverkansområdet som uttagen medför sedan länge till största delen utbildats. Även om påverkansområdet sedan länge utbildats måste tillståndsansökan innehålla en bedömning av områdets storlek vilket då är en jämförelse mellan nollalternativ, dvs inga uttag alls, och sökta uttag.

Med anledning av att påverkansområdet som uttagen medför sedan länge till största delen har utbildats så har endast enklare grundvattenmodellberäkningar genomförts. Beräkningarna har gjorts i en planmodell för att avgöra påverkansområdet ungefärliga utbredning. Beräkningarna har gjorts med antaganden som medför en värsta fallbedömning för att inte riskera att underskatta områdets utbredning. Som exempel antas i beräkningarna att hela vattenvolymen tas ur en och samma brunn, att maximalt dygnsuttag görs kontinuerligt, att jordlagrens genomsläpplighet är lägre än vad som kan förväntas samt att nederbörden ansätts till endast ca 2/3 av den historiskt uppmätta. Utöver det utökas beräknat påverkansområde med ca 20 % för att ta hänsyn till eventuella felbedömningar i beräkningarna.

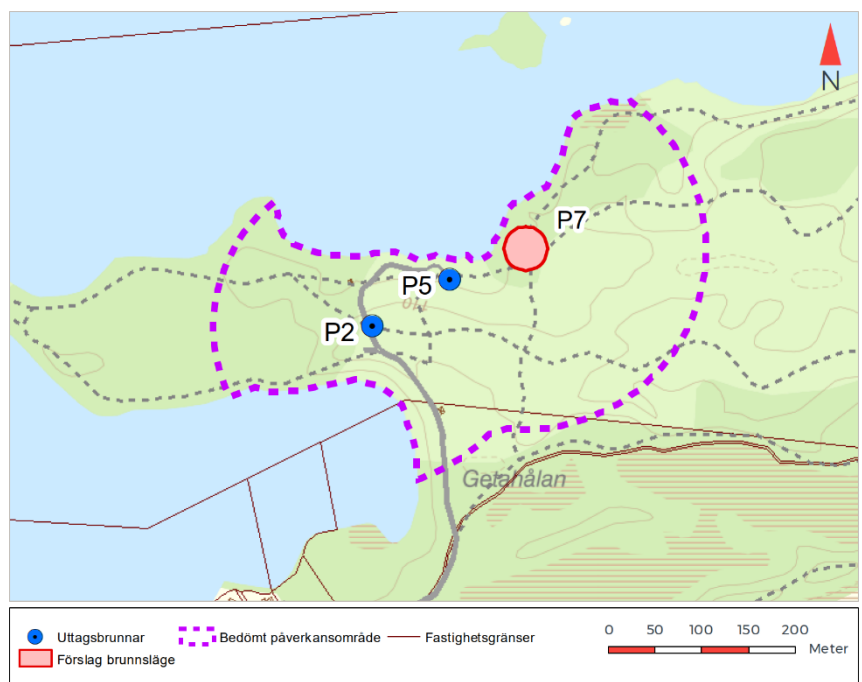
Modellen är uppförd i Visual Modflow (VM). Visual Modflow är en pre- och postprocessor för modellkoden MOD-FLOW. I programmet har den konceptuella modellen, dvs. en bedömning av områdets geologi, geometri och hydrauliska egenskaper, översatts till en tredimensionell numerisk modell för simulering av grundvattenpåverkan.

Påverkansområdet har definierats såsom en avsänkning på 0,1 m i jämförelse med orörda medelnivåer i, och omkring, uttagsbrunnen.

I figurerna nedan redovisas påverkansområdet i jordlagren för respektive brunnsområde (figur 2 och 3). Som kan noteras av figurerna så når påverkansområdet Vittsjön men någon påverkan på själva sjön kommer inte att ske eftersom sjöns tillrinning vida överstiger sökta uttag, se vattenbalansen längre ner.

Figur 2. Påverkansområde i jordlager vid vattenverket för sökt vattenverksamhet.

Figur 3. Påverkansområde i jordlager vid Ubbalt för sökt vattenverksamhet.

Vattenbalas

Vattenbalansen utgår ifrån delavrinningsområdet för utloppet till Vittsjön, AROID: 624856–136789. Bedömningen baseras på att brunnarna är i nära anslutning till sjön (till exempel P5 med ca 10 meter till strandkant) och är installerade i genomsläppligt isälvsmaterial. Således kan slutsatsen dras att brunnarna är i direktkontakt med ytvattenföremkomsten. Detta stöds även i att den historiska vattentillgången för täkten har varit god, även under torrår.

Med hjälp av S-Hype data från SMHI har vattenbalansberäkningar utförts, se tabell 1. Sökta maxflödet för vattentäkten är prognosticerad till 630 m³/dygn vilket motsvarar flödet 0,007 m³/s. Enligt flödesstatistik för perioden 1981–2010 uppgår den totala vattenföringen för delavrinningsområdet till 0,52 m³/s sett till medelvärdet över lägsta vattenföringen (MLQ). Sökt maxflöde motsvarar alltså 1% av delavrinningsrådets MLQ.

Tabell 1. Använda data för vattenbalansberäkning enligt SMHI:s S-Hype modell över delavrinningsområdet utloppet till Vittsjön för perioden 1981–2010.

Area [km ²]	Nettonederbörd [mm/år]	MQ [m ³ /s]	MHQ [m ³ /s]	MLQ [m ³ /s]	Sökt maxflöde [m ³ /s]
16,61	455	2,09	5,83	0,52	0,007

Beräkningen visar i korthet att påverkan från sökta uttag av grundvatten i isälvs materialet, jämfört med inga uttag alls (nollalternativet), är låg.

Miljökonsekvensbeskrivning

En miljökonsekvensbeskrivning kommer att upprättas och bifogas ansökan.

Förutsedd miljöpåverkan

Påverkan på grundvattennivåer i jordlagren bedöms som liten, baserat på att uttagen görs ur genomsläppligt isälvsmaterial och att brunnarna är i direkt anslutning till Vittsjön.

Ingen påverkan bedöms ske på Vittsjön då tillrinningen till sjön vida överstiger uttagen i sjöns närområde.

Påverkan på Ubbalts naturreservat och Natura-2000 området bedöms som obefintlig då områdena upprättades lång tid efter att vattentäkten sattes igång. Grundförutsättningen för området var då att grundvattenuttag har skett sedan tidigare. Sökta uttag är dessutom lägre än de som skett historiskt, då det var som störst under 1980 talet på dryga 165 000 m³/år. Av de naturtyper som förekommer inom påverkansområdet finns heller inga med hög känslighet för kvantitativa förändringar i grundvattennivå.

Inom påverkansområdet finns inga andra tillståndsgivna uttag av grundvatten.

De hittillsvarande uttagen ur vattentäkten har skett utan att några negativa konsekvenser kommit HMAB till kännedom.

Sammantaget bedöms inte den sökta verksamheten leda till några negativa konsekvenser för varken grund- eller ytvattenintressen i området.

Alternativa lösningar

Vattentäkten i Vittsjö ligger i ett område där det inte finns några konkurrerande tillståndsgivna uttag av grundvatten. Täkten har varit i drift sedan länge utan kända konsekvenser för omgivningen. Lokaliseringen bedöms därmed som bra och alternativet att söka sig till ett nytt område skulle betyda en påverkan i ett nytt område.

Samråd

Utöver samrådet med fastighetsägare inom påverkansområdet så genomför HMAB parallellt även samråd med miljökontoret på kommunen samt Länsstyrelsen i Skåne län.

Malmö 2021-10-08

WSP Environmental

Emma Christiansen

Andreas Sjöberg